Bijlage 2. Achtergrondinformatie nationaal beleid, klimaatstresstest en risicodialoog

Samenhang met het nationale Klimaatbeleid

Het Nederlandse Klimaatbeleid kent twee sporen. Enerzijds wil de overheid de uitstoot van broeikasgassen terugdringen om verdere opwarming van de aarde te beperken en daarmee verdere klimaatverandering te voorkomen. Dit heet *klimaatmitigatie,* oftewel de energietransitie. Anderzijds neemt de overheid met het Klimaatbeleid maatregelen om Nederland aan te passen aan klimaatverandering, waardoor Nederland wordt beschermd tegen de gevolgen daarvan. Dit heet *klimaatadaptatie*.

Samenhang met het Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie

Het Deltaprogramma is één van de programma's van de Nederlandse overheid waarin maatregelen worden genomen om Nederland voor te bereiden op de gevolgen van het veranderende klimaat. Het doel van dit Rijksprogramma is om Nederland te beschermen tegen overstromingen, onvoldoende beschikbaarheid van zoetwater, en de gevolgen van extreem weer. Een onderdeel uit het Deltaprogramma 2018 is het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA), waarin alle Nederlandse gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk hebben afgesproken de aanpak van wateroverlast, hittestress, droogte en de gevolgen van overstromingen te versnellen. Het doel van DPRA is dat heel Nederland klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht in 2050. Het Deltaplan is opgebouwd volgens zeven ambities (zie figuur 1). Net als de rest van Nederland werkt de gemeente Staphorst eraan om deze stappen te doorlopen en Staphorst in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust te hebben ingericht.

Figuur 1. De zeven ambities voor ruimtelijke adaptatie

Kwetsbaarheid in beeld brengen

In het najaar van 2019 is de klimaatstresstest voor de gemeente Staphorst opgesteld. De klimaatstresstest van de gemeente Staphorst is hier beschikbaar. In bijlage 1 vindt u de memo 'Klimaatstresstest Staphorst en aanbevelingen voor vervolgtraject' met de analyse van de stresstest en de leerpunten uit een ambtelijke werksessie. In het DPRA is afgesproken dat de stresstest iedere 6 jaar wordt geactualiseerd om het beeld van de kwetsbaarheden bruikbaar te houden. Klimaatadaptatie is daarmee een cyclisch proces.

In het DPRA is afgesproken dat alle Nederlandse gemeenten in 2019 een klimaatstresstest uitvoeren. In het najaar van 2019 is de klimaatstresstest voor de gemeente Staphorst opgesteld. De klimaatstresstest van de gemeente Staphorst is hier beschikbaar. De kaarten geven informatie over locaties die gevoelig zijn voor wateroverlast, overstromingen, droogte en hitte en beschrijven de potentiële gevolgen en handelingsperspectieven om met extreme weersomstandigheden om te gaan. In bijlage 1 vindt u de memo 'Klimaatstresstest Staphorst en aanbevelingen voor vervolgtraject' met de analyse van de stresstest en de leerpunten uit een ambtelijke werksessie. In het DPRA is afgesproken dat de stresstest iedere 6 jaar wordt geactualiseerd om het beeld van de kwetsbaarheden bruikbaar te houden. Klimaatadaptatie is daarmee een cyclisch proces.

Daarnaast pakt de gemeente Staphorst klimaatadaptatie regionaal op door deel te nemen aan het platform Klimaatadaptatie van samenwerkingsverband RIVUS. RIVUS is één van de werkregio's vanuit het DPRA. Staphorst maakt onderdeel hiervan uit, samen met de gemeenten Dalfsen, Deventer, Kampen, Olst-Wijhe, Raalte, Zwartewaterland en Zwolle, het waterschap Drents Overijsselse Delta en de provincie Overijssel. In RIVUS-verband is een regionale stresstest uitgevoerd. Vanuit RIVUS wordt dus ook de regionale dialoog gevoerd met regionale stakeholders over regionale thema's, wat vervolgens ook wordt vastgelegd in een regionaal uitvoeringsprogramma.

Risicodialoog voeren en strategie opstellen

Het klimaatbestendig maken van de gemeente Staphorst is niet alleen een taak van de gemeente. Dit betekent dat alle inwoners, ondernemers en belangenorganisaties een steentje moeten bijdragen. Daarnaast lukt het niet om de gemeente klimaatbestendig te maken vanuit één enkel domein. Klimaatadaptatie is namelijk een integraal thema dat door alle domeinen van de gemeente loopt. In het DPRA is daarom afgesproken dat alle gemeenten in 2020 een risicodialoog starten binnen de gemeentelijke organisatie en met externe stakeholders, om tot een gedragen strategie te komen. De dialoog gaat over de resultaten van de klimaatstresstest, over welke risico's die daarin aan het licht zijn gekomen acceptabel zijn, waar maatregelen voor moeten worden genomen en wie die maatregelen gaat nemen. Ook gaat het over de kansen die voortkomen uit klimaatverandering. Daarom kan er in plaats van risicodialoog ook over klimaatdialoog worden gesproken. Immers is de dialoog breder dan alleen een focus op risico's. De uitkomsten van de dialogen landen in een strategie, die wordt vertaald in concrete acties voor de komende vier jaar. Deze acties komen in een uitvoeringsplan waarmee iedereen aan de slag gaat. Daarna start de DPRA-cyclus in 2025 opnieuw met een herijking van de klimaatstresstest.

Een leefbare omgeving

Zoals hierboven is uiteengezet, is klimaatadaptatie onderdeel van het Nederlandse Klimaatbeleid. Het niet uitvoeren van klimaatadaptatie, zou betekenen dat er sprake is van nalatigheid. Het is de plicht van de overheid om te zorgen voor een bewoonbaar land en om het leefmilieu te beschermen en te verbeteren. Dit heeft ook betrekking op de aanpassing aan klimaatverandering. Hoe die zorg er precies uit ziet, is afhankelijk van politieke keuzes. Deze startnotitie gaat over het proces voor het opzetten, voeren en afronden van de risicodialogen en het opstellen van de uitvoeringsagenda. Dit proces is afhankelijk van het scenario dat gekozen wordt voor de risicodialoog, en de zorg is daarmee afhankelijk van de maatregelen die worden opgenomen in de uitvoeringsagenda. Met de risicodialogen en de uitvoeringsagenda willen we toewerken naar de ambitie om in Nederland in 2050 in staat te zijn om wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen op te vangen, zodat onze huidige en toekomstige inwoners van de gemeente ook in de toekomst prettig in Staphorst kunnen wonen, werken en leven.